

Prof. univ. dr. **Anastasiu Crișu**
Facultatea de Drept a Universității din București

Drept procesual penal. Partea generală

Ediția a 8-a, revizuită și actualizată

Editura
Hamangiu
2024

CUPRINS

TITLUL I. NOȚIUNI PRIVIND PROCESUL PENAL, DREPTUL PROCESUAL PENAL ȘI ȘTIINȚA DREPTULUI PROCESUAL PENAL	1
Capitolul I. Procesul penal	1
Capitolul al II-lea. Dreptul procesual penal, ramură distinctă de drept.	
Normele, faptele și raporturile juridice procesuale penale	12
<i>Secțiunea 1. Noțiunea, obiectul, caracterele și scopul dreptului procesual penal</i>	<i>12</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legătura dreptului procesual penal cu alte ramuri de drept</i>	<i>19</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Norme, fapte și raporturi juridice procesuale penale</i>	<i>21</i>
§1. Normele de procedură penală	21
§2. Faptele juridice procesuale penale	26
§3. Raporturile juridice procesuale penale	27
Capitolul al III-lea. Știința dreptului procesual penal	31
<i>Secțiunea 1. Noțiune, obiect și structură. Scop și metode de cercetare</i>	<i>31</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legătura științei dreptului procesual penal cu alte științe</i>	<i>35</i>
TITLUL AL II-LEA. IZVOARELE DREPTULUI PROCESUAL PENAL	40
Capitolul I. Noțiune	40
Capitolul al II-lea. Interpretarea normelor de drept procesual penal	45
Capitolul al III-lea. Aplicarea legii procesuale penale române în spațiu și în timp	48
<i>Secțiunea 1. Aplicarea în spațiu a legii procesuale penale române</i>	<i>48</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Aplicarea în timp a legii procesuale penale române</i>	<i>53</i>
TITLUL AL III-LEA. PRINCIPIILE APLICĂRII LEGII PROCESUALE PENALE ROMÂNE	57
Capitolul I. Noțiuni generale	57
Capitolul al II-lea. Legalitatea procesului penal	62
Capitolul al III-lea. Separarea funcțiilor judiciare	68
Capitolul al IV-lea. Prezumția de nevinovăție	72
Capitolul al V-lea. Aflarea adevărului	78
Capitolul al VI-lea. <i>Ne bis in idem</i>	84
Capitolul al VII-lea. Obligatorietatea punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale	93
Capitolul al VIII-lea. Caracterul echitabil și termenul rezonabil ale procesului penal	96
Capitolul al IX-lea. Dreptul la libertate și siguranță	106

Capitolul al X-lea. Dreptul la apărare	108
Capitolul al XI-lea. Respectarea demnității umane și a vieții private	117
Capitolul al XII-lea. Limba în care se desfășoară procesul penal	122
TITLUL AL IV-LEA. PARTICIPANȚII ÎN PROCESUL PENAL	124
Capitolul I. Noțiunea de participant	124
Capitolul al II-lea. Organele judiciare	126
<i>Secțiunea 1. Instanțele judecătorești</i>	126
<i>Secțiunea a 2-a. Ministerul Public</i>	136
<i>Secțiunea a 3-a. Statutul judecătorilor și procurorilor</i>	147
<i>Secțiunea a 4-a. Organele de cercetare penală</i>	148
Capitolul al III-lea. Părțile în procesul penal și subiecții procesuali principali	152
<i>Secțiunea 1. Subiecții procesuali principali</i>	153
§1. Suspectul	153
§2. Persoana vătămată	157
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile în procesul penal</i>	161
§1. Inculpatul	161
§2. Partea civilă	164
§3. Partea responsabilă civilmente	170
§4. Succesorii, reprezentanții și substituiții procesuali	179
Capitolul al IV-lea. Avocatul în procesul penal. Asistența juridică și reprezentarea	184
<i>Secțiunea 1. Avocatul în procesul penal</i>	184
§1. Considerații generale privind profesia de avocat	184
§2. Drepturile și obligațiile avocatului în procesul penal	190
<i>Secțiunea a 2-a. Asistența juridică</i>	194
<i>Secțiunea a 3-a. Reprezentarea</i>	199
TITLUL AL V-LEA. ACȚIUNILE ÎN PROCESUL PENAL	200
Capitolul I. Acțiunea în justiție	200
Capitolul al II-lea. Acțiunea penală	204
<i>Secțiunea 1. Definiție, obiect și subiecți. Trăsăturile acțiunii penale</i>	204
<i>Secțiunea a 2-a. Desfășurarea acțiunii penale</i>	209
§1. Punerea în mișcare a acțiunii penale	210
§2. Exercițarea acțiunii penale	214
§3. Stingerea acțiunii penale	215
<i>Secțiunea a 3-a. Cazurile care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau care sting acțiunea penală</i>	216
<i>Secțiunea a 4-a. Continuarea procesului penal la cererea suspectului sau inculpatului</i>	228

Capitolul al III-lea. Acțiunea civilă	231
<i>Secțiunea 1. Condițiile de exercitare a acțiunii civile în procesul penal</i>	232
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele acțiunii civile</i>	236
§1. Obiectul acțiunii civile	236
§2. Subiecții acțiunii civile	244
<i>Secțiunea a 3-a. Punerea în mișcare și exercitarea acțiunii civile</i>	246
<i>Secțiunea a 4-a. Raportul dintre acțiunea penală și acțiunea civilă</i>	253
TITLUL AL VI-LEA. COMPETENȚA ÎN MATERIE PENALĂ	261
Capitolul I. Noțiunea de competență și formele ei procesuale penale	261
<i>Secțiunea 1. Noțiunea și importanța competenței în materie penală</i>	261
<i>Secțiunea a 2-a. Formele competenței în materie penală</i>	262
§1. Formele fundamentale ale competenței	263
§2. Formele subsidiare ale competenței	271
Capitolul al II-lea. Competența funcțională, materială și personală a instanțelor judecătorești	275
Capitolul al III-lea. Probleme legate de competența în materie penală	283
<i>Secțiunea 1. Prorogarea de competență</i>	283
<i>Secțiunea a 2-a. Incompatibilitatea, abținerea și recuzarea</i>	291
§1. Incompatibilitatea	294
§2. Abținerea și recuzarea	304
§3. Sancționarea incompatibilităților	309
<i>Secțiunea a 3-a. Declinarea de competență, conflictele de competență și excepțiile de necompetență</i>	310
§1. Declinarea de competență	310
§2. Conflictele de competență	312
§3. Verificarea competenței. Excepțiile de necompetență	315
<i>Secțiunea a 4-a. Strămutarea cauzelor penale</i>	317
TITLUL AL VII-LEA. PROBELE, MIJLOACELE DE PROBĂ ȘI PROCEDEELE PROBATORII	324
Capitolul I. Considerații generale	324
Capitolul al II-lea. Importanța și istoricul instituției probelor în procesul penal	326
Capitolul al III-lea. Probele	329
Capitolul al IV-lea. Probațiunea în procesul penal	332
<i>Secțiunea 1. Obiectul probațiunii</i>	332
<i>Secțiunea a 2-a. Admisibilitatea probelor. Pertinența, concludența și utilitatea probelor</i>	336
<i>Secțiunea a 3-a. Sarcina probațiunii</i>	338
<i>Secțiunea a 4-a. Administrarea probelor</i>	342

<i>Secțiunea a 5-a. Aprecierea probelor</i>	344
Capitolul al V-lea. Mijloacele de probă și procedeele probatorii	352
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	352
<i>Secțiunea a 2-a. Audierea persoanelor</i>	354
§1. Declarațiile părților și ale subiecților procesuali principali, ca mijloace de probă	354
1.1. Declarațiile suspectului sau ale inculpatului	354
1.2. Declarația persoanei vătămate	366
1.3. Declarațiile părții civile și ale părții responsabile civilmente	371
§2. Declarațiile martorilor, ca mijloace de probă	372
§3. Modalități speciale de obținere a declarațiilor în procesul penal	389
3.1. Audierea prin interpret	389
3.2. Confruntarea	390
<i>Secțiunea a 3-a. Identificarea persoanelor și a obiectelor</i>	391
<i>Secțiunea a 4-a. Metode speciale de supraveghere sau cercetare</i>	392
§1. Considerații generale	392
§2. Supravegherea tehnică	398
§3. Obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane	417
§4. Reținerea, predarea și percheziționarea trimiterilor poștale	420
§5. Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor	423
§6. Participarea autorizată la anumite activități	426
§7. Livrarea supravegheată	428
§8. Obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului	430
§9. Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane	433
<i>Secțiunea a 5-a. Conservarea datelor informatice</i>	434
<i>Secțiunea a 6-a. Înscrisurile, ca mijloace de probă</i>	436
<i>Secțiunea a 7-a. Mijloacele materiale de probă</i>	439
<i>Secțiunea a 8-a. Procedee privind descoperirea și ridicarea înscrisurilor, a mijloacelor materiale de probă și a fotografiilor</i>	441
§1. Ridicarea de obiecte și înscrisuri	441
§2. Percheziția	443
2.1. Percheziția domiciliară	443
2.2. Percheziția corporală	455
2.3. Percheziția unui vehicul	458
2.4. Percheziția informatică	458
<i>Secțiunea a 9-a. Cercetarea la fața locului</i>	460

<i>Secțiunea a 10-a. Reconstituirea</i>	462
<i>Secțiunea a 11-a. Constatările și expertizele</i>	463
§1. Constatările	463
§2. Expertizele	466
<i>Secțiunea a 12-a. Fotografierea și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau ale altor persoane</i>	488
<i>Secțiunea a 13-a. Comisia rogatorie și delegarea</i>	489
<i>Secțiunea a 14-a. Martorii asistenți</i>	490
TITLUL AL VIII-LEA. MĂSURILE PROCESUALE	492
Capitolul I. Noțiune. Clasificare	492
Capitolul al II-lea. Măsurile preventive	497
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Natura juridică a măsurilor preventive</i>	497
<i>Secțiunea a 2-a. Dispoziții generale privind măsurile preventive</i>	499
§1. Luarea măsurilor preventive	499
§2. Încetarea de drept, revocarea și înlocuirea măsurilor preventive	511
§3. Căile de atac împotriva actelor procesuale prin care se dispune asupra măsurilor preventive	525
§4. Verificarea măsurilor preventive	534
<i>Secțiunea a 3-a. Măsurile preventive privite în special</i>	537
§1. Reținerea	538
§2. Controlul judiciar	542
§3. Controlul judiciar pe cauțiune	551
§4. Arestul la domiciliu	556
§5. Arestarea preventivă	569
§6. Tratamentul medical sub pază permanentă	590
§7. Dispoziții speciale privind măsurile preventive aplicabile minorilor	590
Capitolul al III-lea. Măsurile de siguranță cu caracter medical	593
<i>Secțiunea 1. Obligarea provizorie la tratament medical</i>	593
<i>Secțiunea a 2-a. Internarea medicală provizorie</i>	596
Capitolul al IV-lea. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii	602
<i>Secțiunea 1. Măsurile asigurătorii</i>	602
§1. Considerații generale	602
§2. Procedura luării măsurilor asigurătorii privite în special	614
§3. Valorificarea bunurilor sechestrate	616
<i>Secțiunea a 2-a. Restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii</i>	620

TITLUL AL IX-LEA. ACTELE PROCESUALE ȘI ACTELE PROCEDURALE COMUNE	622
Capitolul I. Actele procesuale și actele procedurale	622
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de act procesual și de act procedural</i>	622
<i>Secțiunea a 2-a. Actele procesuale și actele procedurale comune</i>	624
§1. Citația	625
§2. Comunicarea altor acte procedurale	633
§3. Mandatul de aducere	633
§4. Accesul la bazele electronice de date	636
<i>Secțiunea a 3-a. Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite</i>	637
§1. Modificarea actelor procedurale	637
§2. Îndreptarea erorilor materiale	637
§3. Înlăturarea omisiunilor vădite	638
Capitolul al II-lea. Instituțiile legate de actele procesuale și acte procedurale	639
<i>Secțiunea 1. Termenele în procesul penal</i>	639
§1. Noțiuni introductive	639
§2. Clasificarea termenelor	640
§3. Modul de calcul al termenelor	644
§4. Acte considerate ca făcute în termen	647
§5. Sancțiunea nerespectării termenului	647
<i>Secțiunea a 2-a. Sancțiunile procesuale penale</i>	649
§1. Noțiunea de sancțiune procesuală penală	649
§2. Inexistența	650
§3. Decăderea	651
§4. Inadmisibilitatea	652
§5. Nulitățile	654
§6. Excluderea	666
Capitolul al III-lea. Cheltuielile judiciare și amenda judiciară	674
<i>Secțiunea 1. Cheltuielile judiciare</i>	674
§1. Considerații generale	674
§2. Plata cheltuielilor judiciare avansate de stat	675
§3. Plata cheltuielilor judiciare făcute de părți	678
<i>Secțiunea a 2-a. Amenda judiciară</i>	679
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	683
INDEX	691